

CAPITOLUL I.

PERSOANELE – SUBIECTE ALE RAPORTULUI JURIDIC CIVIL¹

Secțiunea I- a. Considerații generale privind persoana fizică

1.1. Noțiunea de persoană fizică

În definirea noțiunii de *persoană* în general s-a avut în vedere faptul că aceasta reprezintă „*un individ al speciei umane, omul considerat prin totalitatea însușirilor sale fizice și psihice*”².

În completarea concepției clasice³, potrivit căreia dreptul în general nu studiază persoana omenească în toată integritatea ei și că știința dreptului nu se ocupă de persoane decât numai cu privire la reglementarea raporturilor reciproce infinite de variate ce se nasc între ele, unii autori⁴ constată, pe bună dreptate, că această concepție avea în vedere individul numai fragmentar în referire la: numele, domiciliul, actele de stare civilă, pe când astăzi dreptul civil studiază corpul uman, organele și țesuturile detașate de el și chiar durerea fizică sau psihică.

Apreciem că, această multiplicare a sferei de reglementare a ființei umane ca subiect de drept civil își are explicația în caracterul dinamic al dreptului în general, în sensul de a-și fi extins sfera de reglementare și asupra domeniilor noi în care este implicată specia umană ca urmare a dezvoltării impetuoase a științei medicale și implicit a

¹ E. Chelaru, în *Noul Cod civil. Comentariu pe articole, art. 1-2664*. Cordonatori: **Fl.A. Baias, E. Chelaru, R. Constantinovici, I. Macovei**, Editura C.H.Beck, București, 2012, p.25-116; **M. Paraschiv**, în *Colectiv, Noul Cod civil. Note. Corelații. Explicații*. Editura C.H.Beck, București, 2011, p.11-35; **L. Irinescu**, în *Colectiv Noul Cod civil. Comentarii, doctrină și jurisprudență, vol.I.Art.1-952.Despre Legea civilă. Persoanele. Familia.Bunurile*. Editura Hamangiu, București, 2012, p.67 și urm.; **T. Țiclea**, *Dispoziții în materia persoanelor*, în *Noul Cod civil. Studii și comentarii. Vol. I Cartea I și Cartea a II-a (art.1-534)*, Coordonator, **M. Uliescu**, Editura Universul Juridic, București, 2012, p.143 și urm.

² **Academia Română, Dicționarul Explicativ al limbii române**, Editura Universul Enciclopedic, București, 1998, p.783; **O. Ungureanu, C. Jugastru**, *Drept civil. Persoanele*. Ediția a II-a revizuită, Editura Hamangiu, București, 2007, p.3; **O. Ungureanu, C. Munteanu**, *Drept civil. Persoanele în reglementarea noului Cod civil*, Editura Hamangiu, București, 2011, p.3 ; **O. Ungureanu, C. Munteanu**, *Drept civil. Persoanele în reglementarea noului Cod civil*, Editura Hamangiu, București, 2013, p.3 ; **O. Ungureanu, C. Munteanu**, *Drept civil. Persoanele în reglementarea noului Cod civil*. Ediția a 3-a revăzută și adăugită, Editura Hamangiu, București, 2015, p.3; **C. T. Ungureanu**, *Drept civil. Partea generală, Persoanele (În reglementarea noului Cod civil)*, Editura Hamangiu, București 2012, p. 318; **P. Trușcă, A. M. Trușcă**, *Drept civil. Persoanele*. Editura Universul Juridic, București, 2013, p. 1-12; **I. R. Urs, C. Todică**, *Drept civil. Persoana fizică. Persoana juridică*, Editura Universitară București, 2007, p.13; ; **I. Ciochină-Barbu**, *Drept civil. Persoanele*. Editura Junimea Iași 2008, p. 9; **I. Ciochină-Barbu**, *Drept civil. Persoanele (în reglementarea noului Cod civil)*, Editura PIM Iași, 2012, p. 151; **I. R. Urs, S. Angheni**, *Drept civil. Vol. I, Partea generală. Persoanele*, Editura Oscar Print, București, 1997, p. 181.

³ **C. Hamangiu, I. Rosetti-Bălănescu, Al Băicoianu**, *Tratat de drept civil român*, vol. I Ed. All, București, 1996, p. 133.

⁴ **O. Ungureanu, C. Munteanu**, *op.cit.*, 2011,p.3; **O. Ungureanu, C. Munteanu**, *op. cit.* 2013, p.3. **O. Ungureanu, C. Munteanu**, *op. cit.* 2015, p.3.

apariției de noi raporturi juridice civile, cum ar fi cele dintre donatorul de organe, țesuturi sau celule de la o persoană în viață ori de la o persoană decedată și beneficiarul acestora; cele privitoare la consecințele reproducerii umane asistate medical cu un terț donator (privind regimul filiației, consimțământul, contestarea filiației, răspunderea tatălui, confidențialitatea informațiilor, raporturilor dintre tată și copii etc.)

Etimologic, termenul de *persoană* derivă din latinescul *persona* care la romani desemna masca pe care o purtau actorii antici pe scenă sugerând personajul pe care-l interpretau.

Pornindu-se de la această semnificație a noțiunii s-a ajuns la concluzia că *persoana* exprimă de fapt *rolul omului de actor pe scena vieții juridice*⁵ sau că *subiectul de drept este masca juridică a persoanei*.

Din acest cuvânt „derivă termenul de *personalitate* care îi permite fiecărui om să participe deplin la demințarea umană și să acceadă prin puterea spiritului său la cunoșterea științifică a naturii; personalitatea este cea care permite reunirea corpului și a spiritului”⁶.

Personalitatea, din punct de vedere lingvistic, are mai multe înțelesuri; ea a fost definită ca fiind: „1. Ceea ce este propriu, caracteristic fiecărei persoane (1) și o distinge ca individualitate conștientă și liberă; ansamblu de trăsături morale sau intelectuale prin care se remarcă o persoană; felul propriu de a fi al cuiva. 2. Persoană cu aptitudini deosebite și cu alese însușiri intelectuale și morale, care se realizează și se manifestă în mod practic prin reușite într-un anumit domeniu de activitate. 3. Persoană care deține o funcție importantă în viața politică, socială, culturală”⁷. În aceste sensuri se poate vorbi de personalitate economică, socială, politică, afectivă etc.

Personalitatea juridică este o aptitudine generală și abstractă a ființei umane de a fi titular activ sau pasiv de drepturi subiective. Ea este generală, absolută și permanentă așa cum rezultă din art. 6 al Declarației Universale ale Drepturilor Omului: „Fiecare are dreptul să i se recunoască personalitatea sa juridică oriunde s-ar afla”.

„Personalitatea juridică este legată direct de *corpul omului*, și nu de *conștiința sau de voința* sa. De aceea, copilul de vârstă fragedă sau alienatul mintal sunt juridic *personae*, în ciuda imaturității sau deficiențelor lor psihice; ei sunt asimilați sub acest aspect cu adultul care are o judecată deplină. Personalitatea este atribuită ca o prerogativă de ordine publică, independent de voința individuală; nimeni nu poate renunța la personalitatea sa; ea nu poate fi îngădită și nici nu se divide... Ca urmare a dobândirii personalității juridice, orice persoană este titular de drepturi publice și private, patrimoniale sau extrapatrimoniale”⁸.

⁵ **G. Boroi**, *Drept civil. Partea generală. Persoanele*. Ediția a 4-a, revizuită și adăugită, Editura Hamangiu, București, 2010, p.346; **R. Martin**, *Personne et sujet de droit*, în *Revue Trimestrielle de Droit Civil* (Paris), nr. 4/1981, p. 785; **T. Țiclea**, *Dispoziții în materia persoanelor*, în *Noul Cod civil. Studii și comentarii. Vol. I Cartea I și Cartea a II-a (art.1-534)*Coordonator, **M.Uliescu**, Editura Universul Juridic, București, 2012, p.143-154.

⁶ **A. Supiot**, *Homo Juridicus. Eseu despre funcția antropologică adreptului*, Imagine și prefață de M. D. Bob, Editura Rosetti Educațional, București, 2001, p. 65; **O. Ungureanu, C. Munteanu**, *op.cit.*, 2013, p.3-4.; **O. Ungureanu, C. Munteanu**, *op.cit.*, 2015, p.3-4.

⁷ **Academia Română, Dicționarul Explicativ al Limbii Române**, Cordonatori : **I. Coteanu, L. Seche, M. Seche**, Editura Universul Enciclopedic, București,1998, p. 783.

⁸ **O. Ungureanu, C. Munteanu**, *op.cit.*, 2013, p.9; **O. Ungureanu, C. Munteanu**, *op.cit.*, 2015, p.9; **T. Țiclea**, *Dispoziții în materia persoanelor*, în *Noul Cod civil. Studii și comentarii. Vol. I Cartea I și Cartea a II-a (art.1-534)*Coordonator, **M.Uliescu**, Editura Universul Juridic, București, 2012, p. 154-161.

În domeniul dreptului, termenul de *persoană* a primit un înțeles diferit, devenind sinonim cu acela de subiect de drept „*desemnându-l în mod generic pe titularul de drepturi și obligații civile – individ sau colectivitate umană organizată – care, în această calitate, participă la diverse raporturi juridice*”⁹.

În dreptul modern orice ființă umană are calitatea de subiect de drept civil astfel încât se poate afirma, fără a greși, că orice om are calitatea de persoană fizică.

În plan juridic se face distincție între *persoana fizică și persoana juridică*.

Noțiunea de *persoană* are în vedere atât persoana fizică cât și persoana juridică, ca subiecte de drepturi și obligații civile, ca participanți la raporturile juridice de drept civil.

Încercând o definiție a *persoanei fizice* putem afirma că, persoana fizică are în vedere „omul privit ca titular de drepturi subiectiv civile și de obligații civile”¹⁰.

La redactarea noului Cod civil s-a avut în vedere această definiție formulată în doctrină din moment ce în art. 25 alin. 2 se dispune că: „Persoana fizică este omul, privit individual, ca titular de drepturi și de obligații civile.”

De asemenea, *persoana fizică* este o „sintagmă ce desemnează ființa biosihosocială, adică omul considerat în întreaga sa complexitate ca participant la relațiile sociale cu valoare juridică”¹¹.

După cum este bine știut, dreptul civil, ca ramură a științei dreptului își propune ca obiect de cercetare raportul juridic dar această cercetare „*nu se poate mărgini la o simplă exegeză de texte, ci are menirea de a examina aceste texte pornind de la izvoarele lor sociale, de a descifra ceea ce este specific influenței active pe care legislația o exercită asupra relațiilor sociale reglementate și de a desprinde, în perspectivă, căile de perfecționare a reglementărilor date*”¹².

Cercetarea raportului juridic civil înseamnă în esență studierea elementelor constitutive ale acestui raport: subiecte, conținut și obiect¹³.

În calitate de subiecte de drept, oamenii stabilesc între ei cele mai diverse raporturi sociale; o parte din aceste raporturi intrând sub incidența normelor juridice, devin raporturi juridice. Exercițarea drepturilor legal recunoscute și executarea obligațiilor valabil asumate au loc în cadrul unor asemenea raporturi¹⁴.

În limbajul juridic utilizat atât în doctrină cât și în legislație și jurisprudență s-a consacrat alături de persoana fizică și noțiunea de *persoană juridică* prin care se desemnează orice grupare umană care în condițiile prevăzute de lege are calitatea de subiect de drept¹⁵.

⁹ M. M. Costin, C. M. Costin, *Dicționar de drept civil de la A la Z*, Editura Hamangiu, București, 2007, p.754; G. Boroi, *Drept civil. Partea generală. Persoanele*, Editura All Beck, București, 2002, p.309; G. Boroi, *Drept civil. Partea generală. Persoanele*, ediția a 4-a revizuită și adăugită, Editura Hamangiu, București, 2010, p.346; I. Ciochină-Barbu, *Drept civil. Persoanele*. Editura Junimea Iași, 2008, p.4.

¹⁰ G.Boroi, *op.cit.*, p.346.

¹¹ M.Costin, C.M. Costin, *op.cit.*, p.755; O. Ungureanu, C. Juguștru, *op.cit.*, p.4-7; P.Trușcă, *Drept civil. Introducere în dreptul civil. Persoana fizică. Persoana juridică*, Ediția a III-a revizuită și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2005, p.267-268; P. Trușcă, A. M. Trușcă, *op.cit.*, 2013, p. 9; I.Ciochina-Barbu, *op.cit.*,2012, p. 16.

¹² C.Stătescu, *Drept civil. Persoana fizică. Persoana juridică. Drepturi reale*. Editura Didactică și Pedagogică București, 1970, p.5.

¹³ P.Trușcă, *op.cit.*, p.267.

¹⁴ M. N. Costin, *Marile instituții ale dreptului civil român, vol.II. Persoana fizică și persoana juridică*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1984, p.7.

¹⁵ E.Lupan, D.A. Popescu, A.Marga, *Drept civil. Persoana juridică*, Editura Lumina Lex, București, 1994, p.7.

În art. 25 alin. 3, C.civ. se statornicește că: “Persoana juridică este orice formă de organizare care, întrunind condițiile cerute de lege, este titulară de drepturi și de obligații civile”.

În dreptul roman cuvântul *persona* nu era folosit și pentru desemnarea persoanei juridice, pentru care nu exista un termen special (se întrebuințau după caz termenii *fiscus*, *civitates*, *universitates personarum* sau *universitates corporo*, *universitates remm* sau *piae causae*)¹⁶.

Din punct de vedere semantic sintagma *persoană juridică* este un artificiu lingvistic la care s-a recurs pentru a da expresie unui artificiu juridic, în virtutea căruia o colectivitate de indivizi, care, în condițiile legii dobândește calitate de subiect de drept, ni se înfățișează ca un tot unitar, ca o entitate juridică distinctă, înzestrată cu capacitatea civilă necesară pentru a participa la raporturile juridice în vederea realizării scopului pentru care a fost înființată¹⁷.

1.2. Noțiunea de subiecte de drept civil

Potrivit conceptelor formulate în „Teoria generală a dreptului” – „*Subiectele raporturilor juridice sunt numai oamenii luați ca indivizi sau organizați, conduita umană fiind unicul obiect al reglementării juridice*” iar „*prin subiect al raportului juridic sau subiect de drept se înțeleg participanții la raporturile juridice, care dispunând de capacitatea juridică pot fi titulari de drepturi și obligații, ce formează conținutul raporturilor juridice*”¹⁸.

Din acest concept general rezultă că *subiectul de drept civil* este „*acea specie de subiecte de drept care cuprinde persoana fizică și persoana juridică în calitate de titulari de drepturi subiective și obligații civile*”¹⁹.

Calitatea juridică a subiectelor de drept – luate individual – persoana fizică sau ca un colectiv de oameni – persoana juridică – de a avea drepturi și obligații în general se definește prin noțiunea de *capacitate juridică* ori *capacitate de drept* în momentul apariției capacității juridice, întinderea ei, volumul drepturilor și obligațiilor ce pot forma conținutul unui raport juridic sunt reglementate prin lege.

1.3. Categoriile de persoane – subiecte de drept civil

Așa după cum reiese din cele prezentate mai sus, subiectele de drept civil, ca participanți în raporturile de drept civil, sunt persoanele fizice și persoanele juridice.

Calitatea de persoană fizică revine tuturor ființelor umane, luate în individualitatea lor și cărora legea le recunoaște posibilitatea de a participa în raporturile juridice civile. Orice ființă umană are calitatea de subiect de drept și din moment ce „*dreptul obiectiv*

¹⁶ G.Boroi, *op.cit.*, p.346, I. Ciochină-Barbu, *op. cit.*, p. 5.

¹⁷ M.N.Costin, C.M. Costin, *op.cit.*, p.756.; O. Ungureanu, C.Jugastru, *op.cit.*, p.12-13; P.Trușcă, *op.cit.*, p.268-269.

¹⁸ M. Luburici, *Teoria generală a dreptului*, 1996, p.83 și urm.; N. Popa, *Teoria generală a dreptului*, Editura Actami, București, 1996, p.286; I.Ceterchi, I. Craiovan, *Introducere în Teoria generală a dreptului*, București, 1992, p.115.

¹⁹ Gh.Beleiu, *Drept civil român. Introducere în dreptul civil. Subiectele dreptului civil*, ediție revăzută și adăugită, Editura Șansa, București, 1998, p.75.

reglementează conduita oamenilor, raporturile dintre aceștia, este firesc ca numai oamenii să aibă calitatea de subiecte de drept²⁰.

Calitatea de persoană juridică ca subiect de drept civil revine unui colectiv de oameni care pentru a exista valabil este necesar să îndeplinească cumulativ cel puțin trei condiții și anume:

- să aibă o organizare proprie (cu organe de conducere și structură internă);
- să dispună de un patrimoniu propriu, distinct de patrimoniile persoanelor fizice membre ale colectivului organizat;
- să aibă un scop licit și moral în concordanță cu interesul general (art. 187 C.civ.).

Secțiunea a II-a. Capacitatea civilă a persoanelor

2.1. Definirea noțiunii de capacitate civilă

Calitatea de subiect de drept civil înseamnă aptitudinea subiectului – persoana fizică sau juridică – de a avea drepturi și obligații, care se exprimă prin noțiunea de *capacitate juridică*.

Privit art. 28 alin. 1 C.civ. „*capacitatea civilă este recunoscută tuturor persoanelor*”.

În literatura de specialitate²¹ capacitatea civilă a fost definită ca fiind „*aptitudinea – recunoscută de lege – de a fi titular de drepturi și obligații civile*”.

Alți autori²² au definit capacitatea civilă ca fiind „*acea parte a capacității juridice și a persoanei care constă în capacitatea de a avea și de a-și exercita drepturile civile și de a avea și de a-și asuma obligațiile civile prin încheierea de acte juridice*”.

Din analiza conținutului definițiilor de mai sus se desprind următoarele *trăsături caracteristice*:

- capacitatea civilă este (de drept civil) o parte a capacității juridice (de drept);
- implică aptitudinea generală și abstractă de a avea drepturi și obligații civile;
- are în vedere posibilitatea persoanei de a-și exercita drepturile și a-și asuma obligațiile prin încheierea de acte juridice civile.

În ceea ce privește sfera capacității civile, în legătură cu această problemă în doctrină au fost formulate mai multe opinii.

Capacitatea civilă într-o opinie²³ este privită ca o capacitate generală, ale cărei reguli se aplică tuturor ramurilor de drept însă cu unele particularități. Capacitatea civilă desemnează capacitatea în societate și nu capacitatea de drept civil cu restrângeri ce pot varia de la o ramură la alta a dreptului.

²⁰ T. Pop, *Drept civil român. Persoanele fizice și persoanele juridice*, Editura „Lumina Lex”, București, 1994, p.5.

²¹ I.Ceterchi, I. Demeter, V. Hanga, Gh.Botoc, M. Luburici, D. Mazilu și M. Zota, *Teoria generală a statului și dreptului*, București, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1967, p.368; Gh.Beleiu, *Drept civil român* 1998, p.38.

²² Gh.Beleiu, *Drept civil. Persoanele*, București, 1982, p.41; Gh.Boroi, *op.cit.*, p.356; O. Ungureanu, C. Munteanu, *op.cit.* 2013, p.104; C. T. Ungureanu, *Drept civil.Parte generală,Persoanele (În reglementarea noului Cod civil)*, Editura Hamangiu, București 2013, p. 53-54; P. Trușcă, A. M. Trușcă, *op.cit.*, 2013, p. 15-16; I. Ciochină-Barbu, *op. cit.* p. 7; I.Ciochina-Barbu, *op.cit.*,2012, p. 19.

²³ Tr.Ionașcu, *Persoana fizică în dreptul RPR*, Editura Academiei, București, 1963, p.153; C.Stătescu, *Drept civil. Persoana fizică și persoana juridică, drepturi reale*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970, p.14; M.N. Costin, *Marile instituții ale dreptului civil român. Persoana fizică și persoana juridică*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1984, p.9.

Potrivit acestei concepții capacitatea civilă se confundă cu capacitatea juridică.

Într-o a doua opinie²⁴, la care ne raliem și noi, capacitatea civilă este o capacitate de ramură, aplicabilă dreptului civil, iar în celelalte ramuri de drept va fi operabilă capacitatea specifică ramurii respective (de dreptul muncii, de dreptul familiei, de drept constituțional, de drept administrativ, de drept penal etc.). Rezultă, deci, că în privința *capacității civile, aceasta este o parte a capacității juridice*.

2.2. Caracterele juridice ale capacității civile

În acest paragraf avem în vedere caracterele juridice ale capacității civile în general, urmând ca cele specifice să fie studiate în capitolele referitoare la capacitatea de folosință și respectiv la capacitatea de exercițiu.

Caracterele juridice generale ale capacității civile sunt: *legalitatea, generalitatea, inalienabilitatea, intangibilitatea*.

a) *legalitatea* are în vedere faptul că izvorul capacității civile este legea, voința individuală a persoanelor fizice sau juridice neavând nici un efect în recunoașterea capacității civile, în stabilirea începutului, conținutului sau a momentului încetării acestei capacități.

Capacitatea civilă, ca instituție de drept civil, este reglementată de un ansamblu de dispoziții legale și care este fundamentată pe principiul consacrat în art. 15 alin. 1 din Constituție²⁵ potrivit căruia „*Cetățenii beneficiază de drepturile și libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea*”.

De asemenea art. 28 alin. 1 C.civ., prevede: „*Capacitatea civilă este recunoscută tuturor persoanelor*”.

Caracterul de legalitate al capacității civile se desprinde din întreaga legislație privind această instituție de drept civil, fără nici o excepție.

b) *generalitatea*

Capacitatea civilă este aptitudinea generală și abstractă a subiecților de drept civil de a avea drepturi și obligații ca și aptitudinea de a dobândi drepturi și de a a-și asuma obligații prin încheierea de acte juridice civile. Această aptitudine este valabilă pentru toate subiectele de drept civil în egală măsură, nefiind limitată doar aptitudinea unei persoane determinate.

Acest grad de generalitate diferă de la o categorie de persoane (subiecte) la alta (de la persoana fizică la persoana juridică), precum și în cadrul aceleiași categorii.

c) *inalienabilitatea* – este caracterul juridic general al capacității civile consacrat prin art. 29 alin. 2 C.civ. (art. 6 din Decretul nr. 31/1954), potrivit căruia „*Nimeni nu poate renunța, în tot sau în parte, la capacitatea de folosință sau la capacitatea de exercițiu.*”

²⁴ **E.Lupan, D.A. Popescu**, *Drept civil. Persoana fizică*, Editura Lumina Lex, București, 1993, p.10-16; **T. Pop**, *op.cit.*, p.9; **Gh.Beleiu**, *Drept civil român. Introducere în dreptul civil. Subiectele dreptului civil*, Casa de Editură și Presă Șansa S.R.L., București, 1998, p.277; **I.R. Urs**, *op.cit.*, p.130.

²⁵ Constituția României a fost adoptată în ședința Adunării Constituante din 21 noiembrie 1991, a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 233 din 21 noiembrie 1991 și a intrat în vigoare în urma aprobării ei prin Referendumul național din 8 decembrie 1991. În anul 2003 Constituția a fost revizuită prin Legea nr. 429/2003, lege ce a fost aprobată prin Referendumul național din 18-19 octombrie 2003 și a intrat în vigoare la data de 29 octombrie 2003, data publicării în Monitorul Oficial nr. 758/29 octombrie 2003 a Hotărârii Curții Constituționale nr. 3/ din 22 octombrie 2003 pentru confirmarea rezultatului Referendumului național din 18-19 octombrie 2003 privind Legea de revizuire a Constituției României. În urma revizuirii, Constituția a fost republicată de Consiliul Legislativ, în temeiul art.152 din Constituție cu reactualizarea denumirilor și dându-se textelor o nouă numerotare, în Monitorul Oficial nr. 767 din 31 octombrie 2003.

Textul de mai sus consacră un principiu aplicabil și în privința persoanelor juridice, părere unanim exprimată în doctrină²⁶, în sensul că nici un subiect de drept civil nu poate să renunțe integral sau parțial la propria capacitate, nu o poate înstrăina în tot sau în parte.

De asemenea, în literatura de specialitate²⁷, s-a mai remarcat și faptul că inalienabilitatea capacității civile nu se confundă cu renunțarea la un drept subiectiv concret pe care legea o admite în principiu la persoana fizică și o interzice la persoana juridică.

d) *intangibilitatea* capacității civile este consacrată expres în art. 29 alin. 1 C. civ., (art. 6 din Decretul 31/1954), potrivit căruia “ *Nimeni nu poate fi îngrădit în capacitatea de folosință sau lipsit, în tot sau în parte, de capacitatea de exercițiu, decât în cazurile și condițiile expres prevăzute de lege.*”

Pentru identitate de rațiune această prevedere este aplicabilă și capacității civile a persoanei juridice.

După cum reiese din prevederea legală citată mai sus, îngrădirea capacității civile poate avea loc numai în condițiile stabilite expres de lege.

2.3. Structura capacității civile

Din conținutul prevederilor art. 28 alin. 2 C.civ. se desprinde ideea că structura capacității civile cuprinde două elemente și anume: *capacitatea de folosință* și *capacitatea de exercițiu*.

Potrivit art. 34 C.civ. (art. 5 alin. 2, din Decretul nr. 31/1954), „*capacitatea de folosință este aptitudinea persoanei de a avea drepturi și obligații civile*”.

Capacitatea de folosință este aceea care exprimă calitatea de subiect de drept civil, adică aptitudinea acesteia de a fi titular de drepturi și obligații.

Capacitatea de exercițiu a persoanei fizice este definită potrivit art. 37 C.civ., (art. 5 alin. 3 din Decretul nr. 31/1954), ca fiind „*aptitudinea persoanei de a încheia singură acte juridice civile*”.

Subsecțiunea I-a Capacitatea de folosință a persoanei fizice

1. Noțiunea capacității de folosință

Conținutul structurii capacității civile scoate în evidență elementele componente ale acesteia – capacitatea de folosință și capacitatea de exercițiu.

Definiția legală a capacității de folosință este cea consacrată în art. 34 C. civ. potrivit căruia „*capacitatea de folosință este aptitudinea persoanei de a avea drepturi și obligații civile*”.

Ceea ce este prevăzut în lege reprezintă o stare potențială a unei persoane fizice de a dobândi orice drept subiectiv sau așa cum s-a precizat în doctrină²⁸, capacitatea de

²⁶ Gh.Beleiu, *op.cit.*, 1998, p.414; E.Lupan, *op.cit.*, 1994, p.105; M.N. Costin, *op.cit.*, p.63; I.R.Urs, S.Angheni, *op.cit.*, 1997, p.260.

²⁷ Gh.Beleiu, *op.cit.*, 1982, p.49.

²⁸ C.Stătescu, *Drept civil român. Persoana fizică. Persoana juridică. Drepturile reale*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970, p.22.